

ພາກທີ 18

ເນື້ອໃນຂອງພາກນີ້ ຄື:

ເລື່ອງລາວຊີວິດຄູ່ຂອງນາງໂລຣາ ແລະ ທ້າວຫຼຸຍ	314
ເປັນຫຍັງຜູ້ຊາຍຈຶ່ງຂ້ຽນຕີແມ່ຍິງ?	316
ຄວາມຮຸນແຮງຊະນິດຕ່າງໆ	317
ສັນຍານເຕືອນໄພ	318
ວົງວຽນຂອງຄວາມຮຸນແຮງ	319
ຜົນຮ້າຍຂອງຄວາມຮຸນແຮງ	320
ເຫດຜົນທີ່ແມ່ຍິງຍັງສືບຕໍ່ຢູ່ກິນກັບຜູ້ຊາຍທີ່ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເສຍໃຈ	321
ສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດ	322
ສ້າງແຜນເພື່ອຄວາມປອດໄພ	322
ຖ້າວ່າທ່ານຈະໜີ	323
ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມເພື່ອປ່ຽນແປງສະພາບການ	323
ໂອ້ລົມກັນກ່ຽວກັບຄວາມຮຸນແຮງ	323
ຈັດຕັ້ງບໍລິການເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອແມ່ຍິງທີ່ໜີຈາກຄວາມຮຸນແຮງ	324
ໃຊ້ຄວາມກົດດັນຂອງສັງຄົມ	324
ຄໍາແນະນໍາສໍາລັບ ອສບ	325

ສາມາດອ່ານເພີ່ມເຕີມໃນພາກຕໍ່ໄປ: ການຂົ່ມຂືນ ແລະ ການທຳລຸນທາງເພດໃນໜ້າທີ 327.

HLLI Seattle
Health Leadership International
Field Draft Copy

ຄວາມຮຸນແຮງ ຕໍ່ແມ່ຍິງ

ທຸກໆມື້ ມີແມ່ຍິງຖືກຕົບຕີ, ຖືກດ້າວ່າ, ຂົ່ມຂູ່, ຂົ່ມເຫັງ, ລ່ວງລະເມີດທາງເພດ ແລະ ບາງຄັ້ງຍັງຖືກຂ້າ ໂດຍຄູ່ນອນຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ. ແຕ່ໂດຍທົ່ວໄປພວກເຮົາຈະບໍ່ໄດ້ຍິນກ່ຽວກັບຄວາມຮຸນແຮງເຫຼົ່ານີ້, ເພາະວ່າ ແມ່ຍິງຜູ້ທີ່ຖືກທາລຸນອາດຈະຮູ້ສຶກອາຍ, ໂດດດ່ຽວ ແລະ ຢ້ານທີ່ຈະເວົ້າສູ່ຜູ້ອື່ນໆພັງ. ມີທ່ານໝໍ, ພະຍາບານ ແລະ ອສບ ຫຼາຍໆຄົນບໍ່ຮັບຮູ້ວ່າຄວາມຮຸນແຮງເປັນບັນຫາທາງສຸຂະພາບທີ່ຮ້າຍແຮງ.

ບໍ່ມີເຫດຜົນອັນໃດທີ່ຄົນຜູ້ໜຶ່ງຈະຖືກຂຽນຕີ ແລະ ທາລຸນ.

ເນື້ອໃນຂອງພາກນີ້ໄດ້ກ່າວເຖິງຄວາມຮຸນແຮງທີ່ເກີດຂຶ້ນລະຫວ່າງແມ່ຍິງ ແລະ ຄູ່ນອນທີ່ເປັນເພດຊາຍຂອງເຂົາເຈົ້າ. ມັນອາດຈະເຮັດໃຫ້ທ່ານເຂົ້າໃຈສາເຫດຂອງຄວາມຮຸນແຮງ, ສິ່ງທີ່ທ່ານຄວນເຮັດ ແລະ ສິ່ງທີ່ທ່ານຄວນປະຕິບັດເພື່ອປ່ຽນແປງສະພາບການຢູ່ໃນຊຸມຊົນຂອງທ່ານ.

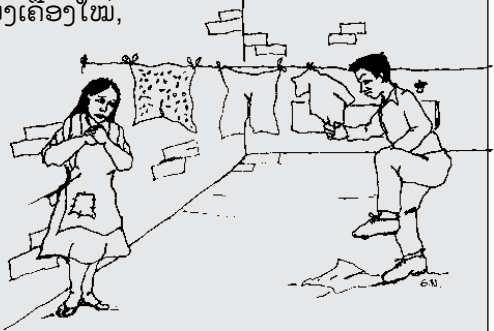
ເຖິງວ່າເນື້ອໃນຂອງພາກນີ້ຈະກ່າວເຖິງແຕ່ຄວາມຮຸນແຮງທີ່ເກີດຂຶ້ນລະຫວ່າງແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍຕໍ່ຕາມ, ແຕ່ຄວາມຮຸນແຮງສາມາດເກີດຂຶ້ນນຳຜູ້ທີ່ມີການພົວພັນແບບໃກ້ຊິດ ຂະນິດໃດກໍໄດ້ ເຊັ່ນລະຫວ່າງ ແມ່ຍ່າ ແລະ ລູກໄພ່ໃໝ່, ລະຫວ່າງພໍ່ແມ່ກັບລູກໆ, ລະຫວ່າງເດັກຜູ້ໃຫຍ່ ແລະ ຜູ້ທີ່ນ້ອຍກວ່າ, ລະຫວ່າງສະມາຊິກໃນຄອບຄົວກັບຜູ້ເຖົ້າທີ່ຢູ່ເຮືອນດຽວກັນ ແລະ ລະຫວ່າງຄູ່ນອນທີ່ມີເພດດຽວກັນ.

Health Partnership International
Field Director

ເລື່ອງລາວຊີວິດຄູ່ຂອງນາງໂລຣາ ແລະ ທ້າວຫຼຸຍ

ດ້າວຫຼຸຍ ມີອາຍຸແກ່ວານາງໂລຣາ 12 ປີ. ໃນເວລາທີ່ເຂົາເຈົ້າພົບກັນທ້າວຫຼຸຍໄດ້ເປັນພໍ່ຄ້າທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດແລ້ວ. ລາວເປັນເຈົ້າຂອງຮ້ານຄ້າທີ່ນາງໂລຣາເປັນຄົນຮັບຈ້າງຂາຍເຄື່ອງ, ເພື່ອຫາເງິນຊ່ວຍພໍ່ແມ່ຈ່າຍຄ່າເຊົ່າເຮືອນ. ທ້າວຫຼຸຍເປັນຊາຍທີ່ມີສະເໜ່ ແລະ ມັກຈະລົມເລື່ອງການດຳລົງຊີວິດຖ້າຫາກເຂົາເຈົ້າໄດ້ຢູ່ຮ່ວມກັນ. ລາວເວົ້າກັບນາງໂລຣາວ່າ ລາວຈະຊື້ທຸກຢ່າງທີ່ນາງຢາກຈະໄດ້ ແລະ ນາງຈະເປັນ “ແມ່ຍິງທີ່ລາວຮັກທີ່ສຸດພຽງຜູ້ດຽວ: ລາວຊື້ເຄື່ອງນຸ່ງໃໝ່ໆໃຫ້ນາງ ແລະ ມັກຈະແຍງນາງວ່າເວລານາງນຸ່ງເຄື່ອງເຫຼົ່ານັ້ນ ນາງເປັນຜູ້ຍິງທີ່ງາມຫຼາຍ, ທັງບອກໃຫ້ນາງເຂົ້ານຸ່ງເຄື່ອງທີ່ນາງເຄີຍນຸ່ງ. ໃນທີ່ສຸດລາວກໍ່ທຽວໄປຫານາງທຸກໆມື້ ແລະ ບອກໃຫ້ນາງອອກການເພື່ອແຕ່ງງານກັບລາວ.

ຫຼັງຈາກແຕ່ງງານ, ນາງໂລຣາຄາດວ່າທ້າວຫຼຸຍຈະຮັກສາຄຳໝັ້ນສັນຍາ, ແຕ່ສະພາບການເລີ່ມປ່ຽນແປງໄປ. ທ້າວຫຼຸຍບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ນາງອອກນອກເຮືອນ ຍ້ອນວ່າ “ນາງເປັນຄົນຂີ້ລ້າຍ”. ຄວາມຈິງແລ້ວ, ລາວບໍ່ໃຫ້ນາງນຸ່ງເຄື່ອງໃໝ່, ທັງເອົາເຄື່ອງທີ່ລາວໄດ້ຊື້ໃຫ້ນາງນັ້ນໄປຈູດໄປ ຖິ້ມ ພ້ອມທັງເວົ້າວ່າ “ແມ່ຍິງຂີ້ລ້າຍ ແລະ ໂງ່ ຄືເຈົ້າບໍ່ເໝາະສົມທີ່ຈະໃຊ້ເຄື່ອງນຸ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ” ມີມື້ໜຶ່ງລາວກັບມາເຮືອນຕອນທ່ຽງ ແລະ ດຶງເຄື່ອງທີ່ຕາກຢູ່ຜຽກລົງໝົດ, ພ້ອມທັງຫາເລື່ອງໃສ່ນາງວ່າ ນາງໄດ້ນອນກັບໝູ່ຂອງລາວ. ເວລາທີ່ນາງເວົ້າວ່ານາງຫາກໍ່ກັບມາແຕ່ໄປຢ້ຽມຢາມແມ່, ທ້າວຫຼຸຍກໍ່ເວົ້າໃຫ້ວ່ານາງເປັນແມ່ຍິງທີ່ບໍ່ດີ (ແມ່ຍິງແພດສະຫຍາ) ພ້ອມທັງຕີນາງນຳອີກ.

ລາວເວົ້າວ່ານາງບໍ່ມີສິດໄປຢ້ຽມຢາມຄອບຄົວ ແລະ ຄອບຄົວກໍ່ບໍ່ຕ້ອງການນາງອີກ. ລາວບໍ່ໄດ້ເວົ້າຫຍັງຕື່ມອີກກ່ຽວກັບເລື່ອງນັ້ນ. ເມື່ອລາວກັບມາຕອນກາງຄືນຂອງມື້ນັ້ນ, ລາວໄດ້ຊື້ຂອງຂັ້ວນມາມອບໃຫ້ນາງ ແລະ ເວົ້າວ່າລາວຮັກນາງຫຼາຍ ແລະ ຢາກຈະດູແລນາງ.

ໃນເມື່ອນາງໂລຣາຖືພາ, ນາງຄິດວ່າທ້າວຫຼຸຍຈະປະຕິບັດຕໍ່ນາງດີກວ່າເກົ່າ. ແຕ່ຄ້າຍກັບວ່າເຮັດໃຫ້ລາວມີຂໍ້ອ້າງທີ່ຈະຕີນາງຫຼາຍກວ່າເກົ່າ. ເວລາລາວໃຈຮ້າຍ, ລາວຈະຕີ ແລະ ເຕະທ້ອງນາງ. ນາງເຈັບຫຼາຍ ແລະ ຍ້ານຈະແທ້ງລູກ ແຕ່ນາງບໍ່ມີບ່ອນຈະໄປ. ເພາະວ່ານາງເຊື່ອຄວາມເວົ້າຂອງທ້າວຫຼຸຍທີ່ວ່າ ຄອບຄົວຂອງນາງບໍ່ຕ້ອງການນາງອີກ ແລະ ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ ນາງບໍ່ມີເງິນທີ່ເປັນຂອງນາງເອງເລີຍ. ມີຫຼາຍໆຄັ້ງໃນເວລາທີ່ທ້າວຫຼຸຍຄວບຄຸມສະຕິຂອງຕົນເອງໄດ້ເປັນຫຼາຍໆອາທິດ, ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ ນາງເຂົ້າຂ້າງຕົນເອງວ່າທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງຄົງຈະຮຽບຮ້ອຍດີ, ຖ້າວ່ານາງສາມາດຝຶກຕົນເອງໃຫ້ຫຼີກເວັ້ນຈາກການກະທຳທີ່ເຮັດໃຫ້ລາວໃຈຮ້າຍ, ນາງໄດ້ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມຫຼາຍກວ່າເກົ່າ ແຕ່ບໍ່ມີຫຍັງປ່ຽນແປງເລີຍ.

ເມື່ອຫຼາຍໆປີຜ່ານໄປ, ທ້າວຫຼຸຍຕື່ມເຫຼົ້າຫຼາຍກວ່າເກົ່າ ແລະ ໂຍນລາວຕຳໃສ່ກັບຝາເຮືອນ, ທັງບັງຄັບໃຫ້ນາງຮ່ວມເພດນຳທັງໆທີ່ຮ້າງກາຍຂອງລາວຍັງເຈັບ ແລະ ບອບຊຳຈາກການທູບຕີຂອງລາວເອງ. ມີມື້ ໜຶ່ງນາງຕື່ນສະດັງຂຶ້ນມາຕອນກາງຄືນ ແລະ ເຫັນລາວຈັບມິດຈໍ່ໃສ່ຄໍຂອງນາງ. ມື້ຕໍ່ມາລາວເວົ້າກັບນາງວ່າລາວເຫັນນາງເປັນຄືສິ່ງທີ່ໜ້າລັງກຽດ. ລາວມັກຈະເວົ້າກັບນາງວ່າ “ຖ້ານາງເລົ່າເລື່ອງຂອງລາວໃຫ້ຜູ້ອື່ນຟັງ” ລາວຈະຂ້ານາງ. ນາງກໍ່ບໍ່ໄດ້ເລົ່າເລື່ອງສູ່ໃຜຟັງ ແລະ ນາງກໍ່ອອກຈາກເຮືອນໜ້ອຍທີ່ສຸດ. ນາງລັງກຽດຄວາມຄິດຂອງຄົນທີ່ເຫັນບາດ ຫຼື ຮ້ອຍຊຳຂອງນາງ ແລະ ຮູ້ເລື່ອງທີ່ຜິວຂອງນາງເຮັດກັບ ນາງ. ນາງມັກຈະຄິດຢາກຈະໜີແຕ່ບໍ່ຮູ້ວ່າຈະໄປໃສ.

HLI Health and Life International
Field Doctor

ຫຼັງຈາກ 12 ປີທີ່ເປັນເມຍຂອງທ້າວຫຼຸຍ, ບໍ່ພຽງແຕ່ນາງຍ້ານສິ່ງທີ່ລາວເຮັດກັບນາງ, ແຕ່ຖ້ານາງບໍ່ມີລາວ, ນາງກໍ່ບໍ່ມີເຮືອນຊານ, ບໍ່ມີເງິນຄ່າ ແລະ ບໍ່ມີພໍ່ຂອງລູກລາວອີກ. ທ້າວຫຼຸຍໄດ້ເລົ່າເລື່ອງບໍ່ດີຂອງນາງສູ່ຄົນໃນຮ້ານຄ້າທີ່ນາງເຄີຍເຮັດວຽກຢູ່ ແລະ ນາງກໍ່ຮູ້ເລື່ອງນັ້ນ. ຍ້ອນວ່ານາງມີລູກ, ຜູ້ໃດກໍ່ບໍ່ຍາກໄດ້ນາງໄປເຮັດວຽກເປັນແມ່ບ້ານ. ນາງໂລຣາຮູ້ສຶກເປົ່າປ່ຽວຫຼາຍ. ພໍ່ຂອງນາງໂລຣາໄດ້ເສຍຊີວິດແລ້ວ ແລະ ແມ່ຂອງນາງກໍ່ອາໄສຢູ່ນຳເຮືອນອ້າຍຂອງນາງ, ເຊິ່ງຢູ່ເຮືອນຫຼັງນັ້ນກໍ່ບໍ່ມີຫ້ອງສຳລັບນາງ ແລະ ລູກ. ເອື້ອຍຂອງນາງເປັນຄົນເຄັ່ງຄັດທາງສາດສະໜາ ແລະ ບອກນາງວ່າແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງນາງທີ່ຈະຕ້ອງຢູ່ກັບຜົວເຖິງວ່ານາງຈະຖືກຂ້າກໍ່ຕາມ “ເຊິ່ງຖືວ່ານັ້ນແມ່ນພ້າກຳນົດ”. ຢູ່ເຮືອນລາວມີວຽກຫຼາຍ ແລະ ຫຍຸ້ງຢູ່ເລີຍຢູ່ໃນເມື່ອເວລາທີ່ນາງອອກໄປນອກເຮືອນ ຫຼື ມີຄົນມາຢາມຢູ່ເຮືອນເຮັດໃຫ້ທ້າວຫຼຸຍໄວຍວາຍໃຈຮ້າຍ, ນາງກໍ່ເລີຍຢຸດການພົບປະກັບໝູ່ເພື່ອນ. ນາງແນ່ໃຈວ່າພວກເຂົາເຈົ້າຄົງຈະໃຊ້ເວລາດົນສົມຄວນເພື່ອຢຸດເຂົາຄິດຮອດນາງ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ກໍ່ມີຫຼາຍໆຄົນທີ່ຄິດວ່າ, ເປັນເລື່ອງປົກກະຕິທີ່ຜູ້ຊາຍຈະ “ລົງໂທດ” ເມຍຂອງຕົນເອງ.

ມີຄົນໜຶ່ງ, ເມື່ອລູກສາວກົກອາຍຸ 11 ປີ ຮ້ອງໄຫ້ມາຫານາງ ແລະ ເວົ້າສູ່ນາງຟັງວ່າທ້າວຫຼຸຍໄດ້ຕີລາວໃຫ້ລົ້ມລົງ. ນາງຕົກໃຈຊ້ອກ, ເພາະນາງຄິດວ່າເດັກນ້ອຍບໍ່ຄວນຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກພຶດຕິກຳຂອງທ້າວຫຼຸຍ. ນາງຮູ້ວ່າເປັນເລື່ອງທີ່ບໍ່ດີຖ້າຈະປະເຊີນໜ້າກັບລາວ ແຕ່ນາງຈະບໍ່ໃຫ້ສະພາບແບບນີ້ເກີດຂຶ້ນອີກ.

ໃນເວລາທີ່ນາງແທ້ງລູກຜູ້ສຸດທ້າຍ, ອສບ ຜູ້ທີ່ກວດນາງໄດ້ສອບຖາມເລື່ອງບາດແຜຂອງນາງ. ນາງໄດ້ກ່າວແກ້ຕົວກັບ ອສບ ອີກ, ອສບ ຜູ້ນັ້ນກຶກກົວ ແລະ ໄດ້ເອົານາມບັດພ້ອມທັງທີ່ຢູ່ຂອງເພິ່ນຢູ່ເມືອງໜຶ່ງອີກໃຫ້ນາງ. ແພດຜູ້ນັ້ນເວົ້າກັບນາງວ່າ, ຖ້ານາງຢາກຈະໜີ, ນາງແລະລູກສາມາດໄປຫາເພິ່ນຢູ່ບ່ອນນັ້ນ ແລະ ເມື່ອນາງຕັດສິນໃຈໜີໃຫ້ນາງແນ່ໃຈເສຍກ່ອນ. ດຽວນີ້, ນາງໂຣລາພ້ອມແລ້ວທີ່ຈະໜີ.

ເປັນຫຍັງທ້າວຫຼຸຍຈຶ່ງຕີນາງໂລຣາ? ບາງຄົນມີຄວາມຄິດທີ່ຜິດໆ ເຊັ່ນ:

ຜູ້ຊາຍສາມາດເຮັດຫຍັງກັບເມຍຂອງລາວກໍ່ໄດ້ຕາມທີ່ລາວຕ້ອງການ.

ຄວາມຈິງ: ບໍ່ມີຜູ້ຊາຍຜູ້ໃດມີສິດຕິເມຍຂອງລາວ. ແມ່ຍິງບໍ່ໄດ້ເຮັດຫຍັງເລີຍທີ່ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຊາຍມີສິດຕິເຂົາເຈົ້າໄດ້, ເຖິງຜູ້ຊາຍຈະຄິດວ່າເຂົາເຈົ້າມີສິດກໍ່ຕາມ.

ຄືຈະແມ່ນຍ້ອນຜູ້ຊາຍເມົາເຫຼົ່າ

ຄວາມຈິງ: ເຫຼົ່າບໍ່ແມ່ນສາເຫດຂອງຄວາມຮຸນແຮງ ແຕ່ມັນເຮັດໃຫ້ຄວາມຮຸນແຮງໂຫດຮ້າຍຂຶ້ນຕື່ມ. ຄວາມຮຸນແຮງກໍ່ສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ເໝືອນກັນຢູ່ບ່ອນທີ່ຄົນບໍ່ໄດ້ດື່ມເຫຼົ່າ.

ລາວຄົງຈະບໍ່ຕີນາງຖ້າວ່າລາວບໍ່ຮັກນາງຫຼາຍ

ຄວາມຈິງ: ການຂັງຕີບໍ່ແມ່ນເຄື່ອງໝາຍຂອງຄວາມຮັກ ຄວາມຮັກໝາຍເຖິງຄວາມນັບຖື ແລະ ເມດຕາກະລຸນາເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ.

ແມ່ນເລື່ອງຂອງເຂົາ, ມັນບໍ່ຖືກຕ້ອງທີ່ຈະໄປຫຍຸ້ງກ່ຽວເລື່ອງສ່ວນຕົວຂອງຜົວເມຍເຂົາ.

ຄວາມຈິງ: ຄວາມຮຸນແຮງບໍ່ແມ່ນແຕ່ເປັນເລື່ອງຂອງຄອບຄົວ. ແມ່ຍິງຫຼາຍຄົນຖືກຂັງຕີແລະຖືກຂ້າ. ຄວາມຮຸນແຮງແມ່ນບັນຫາຂອງສັງຄົມ ແລະ ຊຸມຊົນ.

ມີແຕ່ຜູ້ຊາຍທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ໂງ່ເທົ່ານັ້ນທີ່ຕິເມຍຂອງຕົນ.

ຄວາມຈິງ: ຄວາມຮຸນແຮງບໍ່ແມ່ນບັນຫາຂອງຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ຄວາມໂງ່. ມັນສາມາດເກີດຂຶ້ນຢູ່ຊັ້ນໃດກໍ່ໄດ້: ຜູ້ຮັ່ງມີຫຼືຜູ້ທຸກ, ຜູ້ໄດ້ຮັບການສຶກສາ ຫຼື ມີການສຶກສາຕ່ຳ, ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນເມືອງ ຫຼື ຊົນນະບົດກໍ່ໄດ້.

ທາງທີ່ດີທີ່ສຸດສຳລັບລູກໆແມ່ນໃຫ້ແມ່ຍິງສືບຕໍ່ຢູ່ກັບຜົວຂອງລາວຕໍ່ໄປ. ຜົວຂອງລາວຍັງຄົງເປັນພໍ່ຂອງເດັກຕໍ່ໄປ.

ຄວາມຈິງ: ມັນບໍ່ແມ່ນເລື່ອງດີສະເໝີໄປທີ່ແມ່ຍິງຜູ້ໜຶ່ງຈະທົນທຸກຢູ່ນຳຜູ້ຊາຍທີ່ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ. ຜູ້ຊາຍຜູ້ນັ້ນໄດ້ສິດສອນລູກໄປໃນທາງທີ່ບໍ່ດີ ເພື່ອຮັບກັບອາລົມຂອງພວກເຂົາ ແລະ ສິດສອນລູກທີ່ຜິດພາດ ເພື່ອປະຕິບັດຕໍ່ແພດຍິງ. ລາວບໍ່ແມ່ນພໍ່ທີ່ດີແລ້ວຖ້າລາວຫາກຕິແມ່ຂອງລູກລາວ ຫຼື ຕີລູກຂອງລາວນຳ.

ເປັນຫຍັງ ຜູ້ຊາຍຈຶ່ງ ທຳຮ້າຍແມ່ ຍິງ?

ເຫດຜົນເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະອະທິບາຍເປັນຫຍັງຜູ້ຊາຍຈຶ່ງທຳຮ້າຍແມ່ຍິງຂອງເຂົາເຈົ້າແຕ່ນັ້ນບໍ່ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ຊາຍມີຄວາມຮຸນແຮງ

ຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ການທຳລຸນມັກເກີດຂຶ້ນເມື່ອຜູ້ໜຶ່ງມີກຳລັງເໜືອກວ່າຜູ້ອື່ນ.

ເພດ ແລະ ບັດບາດຂອງຍິງຊາຍ

ຜູ້ຊາຍມີຂໍ້ແກ້ຕົວຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ເພື່ອທຳຮ້າຍແມ່ຍິງເຊັ່ນ: ເຂົາເຈົ້າເມົາເຫຼົ້າ, ບໍ່ສາມາດຄວບຄຸມຕົນເອງໄດ້, “ຫຼືແມ່ຍິງເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ”. ແຕ່ຜູ້ຊາຍເລືອກໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງເພາະວ່າເຂົາເຈົ້າສາມາດໄດ້ສິ່ງທີ່ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການ ຫຼື ເຂົາເຈົ້າຄິດວ່າແມ່ນສິດທິຂອງເຂົາເຈົ້າທີ່ເປັນຜູ້ຊາຍ.

ໃນເມື່ອຜູ້ຊາຍຮູ້ສຶກວ່າຕົນບໍ່ມີອຳນາດໃນຊີວິດຂອງຕົນເອງ, ເຂົາເຈົ້າອາດຈະໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງເພື່ອຄວບຄຸມຊີວິດຂອງຜູ້ອື່ນ. ເປັນເລື່ອງປົກກະຕິທຳມະດາທີ່ຜູ້ໃດກໍຢາກຈະຄວບຄຸມ ຊີວິດຂອງຕົນເອງ, ແຕ່ເປັນເລື່ອງທີ່ຜິດພາດທີ່ຈະພະຍາຍາມຄວບຄຸມຊີວິດຂອງຜູ້ອື່ນ ໂດຍສະເພາະ ຍັງນຳໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງອີກ. ຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນເຫດຜົນຂອງຜູ້ຊາຍບາງຄົນເພື່ອຂຽນຕີແມ່ຍິງ:

- 1. ຍ້ອນຜົນຂອງຄວາມຮຸນແຮງ.**
  - ມັນເຮັດໃຫ້ຜູ້ຊາຍສາມາດປິດຄວາມບໍ່ລົງຮອຍກັນຢ່າງໄວວາໂດຍທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ລົມກັນເຖິງບັນຫາທີ່ແທ້ຈິງ ຫຼື ຊອກຫາຊ່ອງທາງແກ້ໄຂທີ່ແທ້ຈິງ.
  - ມັນອາດຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ຊາຍຮູ້ສຶກວ່າການຂຽນຕີນັ້ນມັນຕົນເຕັ້ນ ແລະ ສະແດງວ່າລາວມີພະລັງແຮງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ເຂົາເຈົ້າອາດຈະຢາກຈະມີຄວາມຮູ້ສຶກນັ້ນອີກ.
  - ຖ້າວ່າຜູ້ຊາຍໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ເຂົາເຈົ້າຈະຊະນະ ແລະ ໄດ້ສິ່ງທີ່ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການ. ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍອາດຈະຍອມໃຫ້ລາວໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການອີກເທື່ອໃໝ່ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນບໍ່ໃຫ້ຖືກຂຽນຕີ. ລັກສະນະນີ້ຍັງ ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຊາຍບ້າອຳນາດຫຼາຍກວ່າເກົ່າ.
- 2. ຜູ້ຊາຍມີຄວາມຄິດທີ່ຜິດຕໍ່ຄຳວ່າເປັນຜູ້ຊາຍ.**
  - ຖ້າຜູ້ຊາຍເຊື່ອວ່າ, ຖ້າເປັນຜູ້ຊາຍເຂົາເຈົ້າຕ້ອງຄວບຄຸມທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງທີ່ແມ່ຍິງເຮັດ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເປັນເລື່ອງທຳມະດາທີ່ຈະຂຽນຕີແມ່ຍິງ.
  - ຜູ້ຊາຍບາງຄົນຄິດວ່າ ເຂົາເຈົ້າມີສິດຕໍ່ບາງສິ່ງບາງຢ່າງເຊັ່ນ: ຕໍ່ “ເມຍທີ່ດີຂອງລາວ”, ຕໍ່ລູກຊາຍ ແລະ ຕໍ່ການຕັດສິນໃຈທຸກຢ່າງຢູ່ໃນຄອບຄົວ. ທັງນີ້ກໍຍ້ອນວ່າເຂົາເຈົ້າເປັນຜູ້ຊາຍ.

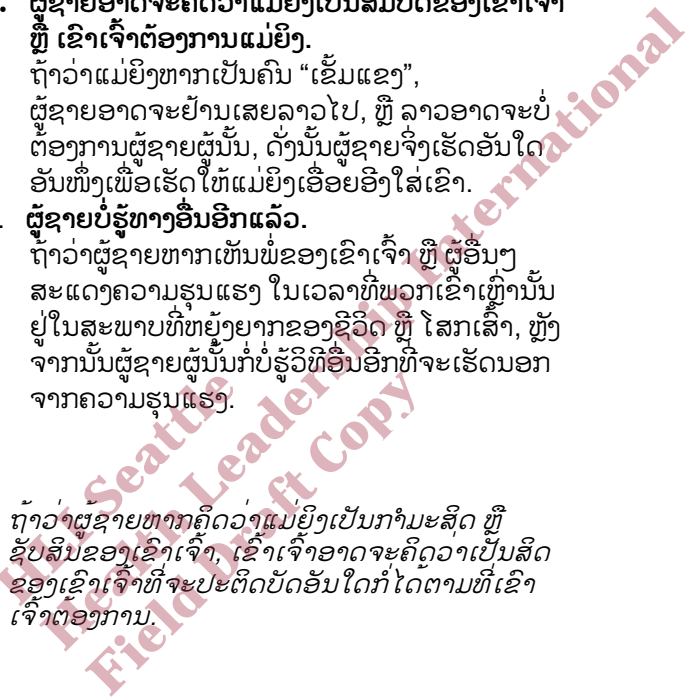
3. ຜູ້ຊາຍອາດຈະຄິດວ່າແມ່ຍິງເປັນສົມບັດຂອງເຂົາເຈົ້າ ຫຼື ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການແມ່ຍິງ.

- ຖ້າວ່າແມ່ຍິງຫາກເປັນຄົນ “ເຂັ້ມແຂງ”, ຜູ້ຊາຍອາດຈະຍ້ານເສຍລາວໄປ, ຫຼື ລາວອາດຈະບໍ່ຕ້ອງການຜູ້ຊາຍຜູ້ນັ້ນ, ດັ່ງນັ້ນຜູ້ຊາຍຈຶ່ງເຮັດອັນໃດອັນໜຶ່ງເພື່ອເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງເອື້ອຍອີງໃສ່ເຂົາ.

4. ຜູ້ຊາຍບໍ່ຮູ້ທາງອື່ນອີກແລ້ວ.

- ຖ້າວ່າຜູ້ຊາຍຫາກເຫັນພໍ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ ຫຼື ຜູ້ອື່ນຮຸນແຮງ ໃນເວລາທີ່ພວກເຂົາເຫຼົ່ານັ້ນຢູ່ໃນສະພາບທີ່ຫຍຸ້ງຍາກຂອງຊີວິດ ຫຼື ໂສກເສົ້າ, ຫຼັງຈາກນັ້ນຜູ້ຊາຍຜູ້ນັ້ນກໍບໍ່ຮູ້ວິທີອື່ນອີກທີ່ຈະເຮັດນອກຈາກຄວາມຮຸນແຮງ.

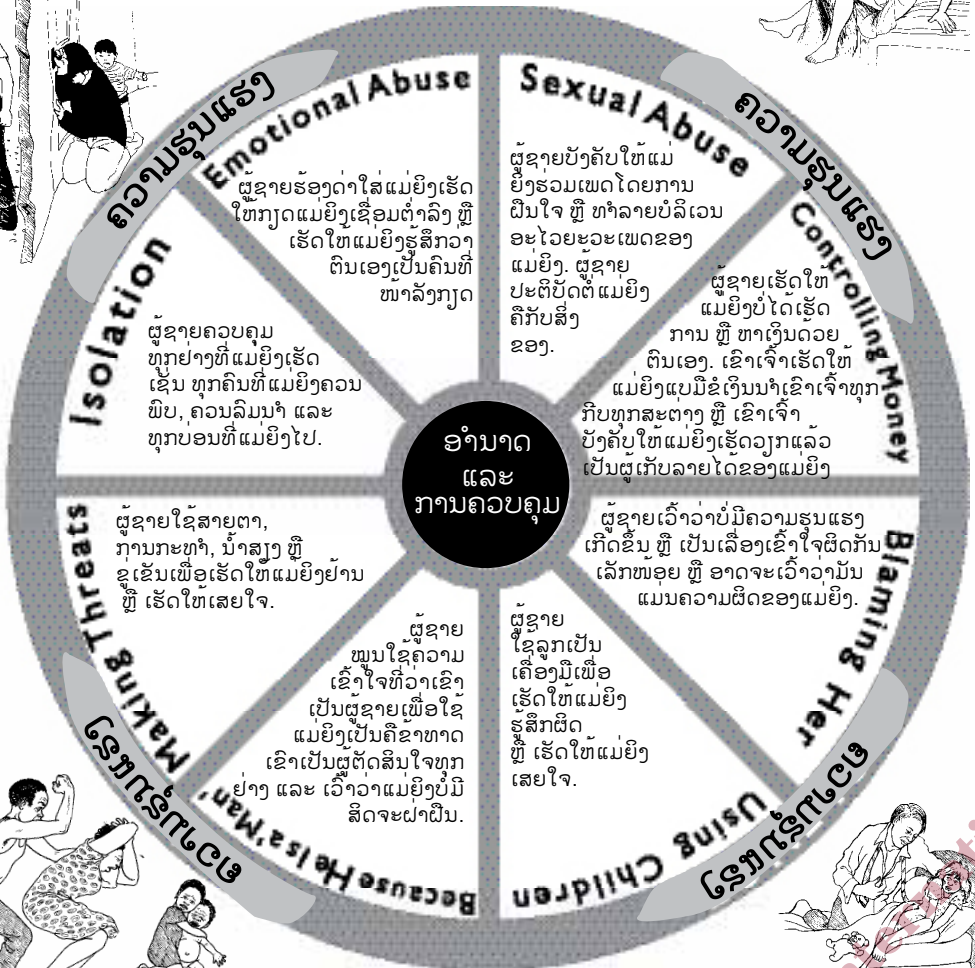
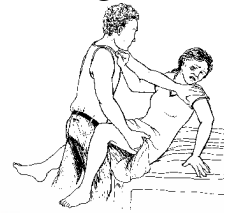
ຖ້າວ່າຜູ້ຊາຍຫາກຄິດວ່າແມ່ຍິງເປັນກຳມະສິດ ຫຼື ຊັບສິນຂອງເຂົາເຈົ້າ, ເຂົາເຈົ້າອາດຈະຄິດວ່າເປັນສິດຂອງເຂົາເຈົ້າທີ່ຈະປະຕິບັດອັນໃດກໍໄດ້ຕາມທີ່ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການ.

ມີຫຼາຍວິທີທີ່ຜູ້ຊາຍພະຍາຍາມໃຫ້ໄດ້ອຳນາດເໝືອກວ່າແມ່ຍິງ. ການຂ້ຽນຕີເປັນ ພຽງວິທີໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ວິທີການທັງໝົດນັ້ນສາມາດເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງເສຍໃຈ.

ໃຫ້ອາດພາບວ່າວົງມົນຢູ່ຂ້າງລຸ່ມນີ້ເປັນວົງວຽນ. ອຳນາດ ແລະ ການຄວບຄຸມຢູ່ເຄິ່ງກາງຂອງວົງວຽນ ເພາະວ່າມັນແມ່ນເຫດຜົນຢູ່ເບື້ອງໜຶ່ງຂອງ ການກະທຳທຸກໆຢ່າງ. ຫວ່າງລັດແຕ່ລະບ່ອນແມ່ນພຶດຕິກຳຂອງຜູ້ຊາຍທີ່ໃຊ້ ຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ອາດຈະນຳໃຊ້ມັນເພື່ອຄວບຄຸມແມ່ຍິງ. ຄວາມຮຸນແຮງ ແມ່ນ ຂອບເຂດຂອງກົງລໍທີ່ເຕົ້າໂຮມມັນເຂົ້າກັນ ເພື່ອໃຫ້ມັນເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນ.

**ຄວາມຮຸນ
ແຮງຊະນິດ
ຕ່າງໆ**

ການທາລຸນແບບໜຶ່ງມັກຈະປ່ຽນເປັນອີກແບບໜຶ່ງສະເໝີ
ມີຫຼາຍໆກໍລະນີທີ່ເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການທາລຸນທາງຄຳເວົ້າ ຫຼື ຈາກນັ້ນບໍ່ດົນກໍ່ກາຍເປັນການທາລຸນທາງຮ່າງກາຍ. ມັນອາດບໍ່ຄ້າຍຄືກັນຕອນເລີ່ມຕົ້ນ, ແຕ່ຜູ້ຊາຍອາດຈະເລີ່ມຕົ້ນຢ່າງຊ້າໆ “ໂດຍບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ” ໂດຍການຍູ້ ຫຼື ຕຳແມ່ຍິງ, ຫຼື ໄປນັ່ງບ່ອນທີ່ແມ່ຍິງເຄີຍນັ່ງຢູ່ ເພື່ອໃຫ້ແມ່ຍິງນັ້ນຕ້ອງຍ້າຍອອກ. ຖ້າວ່າພຶດຕິກຳນີ້ໄດ້ຜົນສຳລັບຜູ້ຊາຍ, ມັນອາດຈະ ຈະຮ້າຍແຮງຂຶ້ນຈົນຜູ້ຊາຍໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຫຼາຍຂຶ້ນ. ບໍ່ແມ່ນແມ່ຍິງທຸກຄົນທີ່ຖືກທຳລະມານ ຈາກການທາລຸນແບບຂ້ຽນຕີ, ແຕ່ແມ່ຍິງທີ່ຖືກຂ້ຽນຕີທຸກຄົນມັກຈະປະເຊີນກັບການທາລຸນແບບອື່ນໆ.

HLI Health Leadership International
Field Doctor

ສັນຍານ ເຕືອນໄພ

ມັນບໍ່ກ່ຽວວ່າທ່ານຈະ
ຮັກ ຄົນຜູ້ໜຶ່ງຫຼາຍປານ
ໃດກໍ່ຕາມ. ຄວາມຮັກບໍ່
ສາມາດປ່ຽນແປງຄົນຜູ້
ໜຶ່ງໄດ້. ມີພຽງແຕ່ຄົນ
ຜູ້ນັ້ນເລືອກທີ່ຈະປ່ຽນ
ແປງຕົວ ເອງເທົ່ານັ້ນ.

ໃນເມື່ອການຢູ່ຮ່ວມກັນໃນການທາລຸນທາງເພດກາຍເປັນການໃຊ້ຄວາມ
ຮຸນແຮງນັ້ນມັນເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທີ່ໜີຈາກ. ຍິ່ງແມ່ຍິງທຶນຢູ່ກັບ
ຜູ້ຊາຍດົນເທົ່າໃດ ຜູ້ຊາຍຍິ່ງມີອຳນາດເໜືອເຂົາເຈົ້າຫຼາຍເທົ່ານັ້ນ, ແລະ
ແມ່ຍິງເອງກໍຍິ່ງຂາດຄວາມໝັ້ນໃຈໃນຕົວເອງຫຼາຍຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ. ຜູ້ຊາຍ
ບາງຄົນມີລັກສະນະໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຫຼາຍກວ່າຜູ້ອື່ນ. ມີບາງສັນຍານທີ່
ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຊາຍຈະໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ. ຖ້າວ່າທ່ານ
ເຫັນອາການເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ມີວິທີທາງທີ່ຈະໜີ, ໃຫ້ຄິດດີໆ.

ຖາມຕົວທ່ານເອງໂດຍໃຊ້ຄຳຖາມດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ຜູ້ຊາຍຜູ້ນັ້ນສະແດງຄວາມອິດສາບໍ່ ເວລາທີ່ທ່ານພົບກັບຜູ້ອື່ນ ຫຼື
ທາຄວາມໃສ່ວ່າທ່ານເວົ້າຕົວະລາວ? ຖ້າທ່ານປ່ຽນພຶດຕິກຳຂອງທ່ານ
ເພື່ອເຮັດໃຫ້ລາວບໍ່ອິດສາ, ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າລາວກຳລັງຄວບຄຸມ
ທ່ານ.
- ຜູ້ຊາຍທ້າມທ່ານບໍ່ໃຫ້ພົບໝູ່ຄູ່ ຫຼື ຄອບຄົວຂອງທ່ານ ຫຼື ທ້າມ
ທ່ານບໍ່ ໃຫ້ເຮັດສິ່ງຕ່າງໆດ້ວຍຕົວທ່ານເອງບໍ່? ເຊິ່ງບໍ່ໄດ້ກ່ຽວ
ຂອງກັບເຫດຜົນທີ່ ລາວອະທິບາຍມາ, ນັ້ນແມ່ນລາວກຳລັງເຮັດ
ໃຫ້ທ່ານບໍ່ໄດ້ຮັບການ ຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຄົນພວກນັ້ນ. ມັນຈຶ່ງເປັນ
ການງາຍສຳລັບລາວທີ່ຈະທາລຸນທ່ານ, ຖ້າວ່າທ່ານບໍ່ມີບອນເພິ່ງ.
- ຜູ້ຊາຍນັ້ນດາ ຫຼື ເວົ້າສຽດສີທ່ານຢູ່ຕໍ່ໜ້າຜູ້ອື່ນບໍ່? ທ່ານອາດຈະເລີ່ມ
ເຊື່ອສິ່ງທີ່ລາວເວົ້າອອກມາ. ເຮັດແບບນັ້ນ ສາມາດເຮັດໃຫ້ທ່ານມີ
ຄວາມຮູ້ສຶກຄ້າຍກັບວ່າແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງທ່ານທີ່ຈະຮອງຮັບຕໍ່ການ
ປະຕິບັດທີ່ບໍ່ດີ.

ຈັ່ງແມ່ນເຈົ້າໂງ່ນ! ຂ້ອຍບອກບໍ່
ໃຫ້ອອກນອກເຮືອນເຈົ້າກໍ ຍັງໄປ,
ໂດຍສະເພາະຄົນຂີ້ຮ້າຍ
ຄືຈັ່ງເຈົ້າຍິ່ງບໍ່ຄວນອອກໄປ.

- ຜູ້ຊາຍເຮັດຫຍັງແດ່ໃນເວລາລາວໃຈຮ້າຍ? ລາວທັບ
ຫຼື ແກວງສິ່ງຂອງຖິ້ມບໍ່? ລາວເຄີຍທາລຸນທາງ
ຮາງກາຍຂອງທ່ານບໍ່ ຫຼື ລາວເຄີຍເວົ້າດູກູກທ່ານບໍ່?
ລາວເຄີຍຕີແມ່ຍິງຜູ້ອື່ນບໍ່? ການກະທຳຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້
ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າລາວຂາດການຄວບຄຸມສະຕິຕົນເອງ.
- ລາວເຄີຍມີຄວາມຮູ້ສຶກວ່າຖືກດາບປ່ອຍຈາກຜູ້ອື່ນ
ທີ່ມີ ອຳນາດບໍ່, ເຊັ່ນ: ນາຍຄູຂອງລາວ, ທົວໜ້າ ຫຼື
ພໍ່ຂອງລາວ? ລາວອາດຈະຮູ້ສຶກວ່າລາວບໍ່ມີອຳນາດ,
ເຊິ່ງອາດຈະເຮັດໃຫ້ລາວພະຍາຍາມຊອກຫາອຳນາດ
ເໜືອຜູ້ອື່ນໃນຂົງເຂດອື່ນໃນຊີວິດຂອງລາວໂດຍການ
ໃຊ້ອຳນາດ.
- ລາວມັກຈະກ່າວອ້າງວ່າ ຍ້ອນເຫຼົ້າ, ຢາເສບຕິດ
ຫຼື ຄວາມກົດດັນແມ່ນເຫດຜົນທີ່ເຮັດເຊັ່ນນັ້ນ?
ຖ້າວ່າລາວຕຳນິສິ່ງອື່ນໆ, ລາວອາດຈະເວົ້າວ່າ
ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງຈະດີຂຶ້ນ ຖ້າວ່າລາວໄດ້ອາຊີບໃໝ່,
ຍ້າຍບ່ອນໄປບ່ອນອື່ນ ຫຼື ເຊົາເສບຢາເສບຕິດ ແລະ
ເຊົາກິນເຫຼົ້າ.
- ລາວໄດ້ໂຍນຄວາມຜິດໃສ່ທ່ານ ຫຼື ຜູ້ອື່ນໆ
ບໍ່ກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ລາວສະແດງອອກມາ ຫຼື
ປະຕິເສດວ່າລາວບໍ່ໄດ້ເຮັດຫຍັງຜິດ?
ລາວອາດຈະບໍ່ຢາກຈະປ່ຽນແປງຕົວເອງ ຖ້າລາວຄິດວ່າສິ່ງ
ທີ່ລາວສະແດງອອກມານັ້ນແມ່ນຄວາມຜິດຂອງຜູ້ອື່ນ.

Healthcare International

ແມ່ຍິງບາງຈຳພວກມັກຈະຖືກທາລຸນຫຼາຍກວ່າ

ມີຄູ່ຜົວເມຍຫຼາຍຄູ່ທີ່ຜົວຈະກາຍເປັນຄົນໂມໂຫຮຣ້າຍໃນເວລາທີ່ເມຍຂອງລາວຖືພາຄັ້ງທຳອິດ. ຜົວອາດຈະມີຄວາມຮູ້ສຶກວ່າລາວຂາດການຄວບຄຸມທີ່ລາວບໍ່ສາມາດບັງຄັບການປ່ຽນແປງຂອງຮ່າງກາຍຂອງເມຍລາວໄດ້. ລາວອາດຈະໃຈຮ້າຍຍ້ອນວ່າເມຍຂອງລາວເອົາໃຈໃສ່ ແຕ່ລູກຢູ່ໃນທ້ອງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການເອົາໃຈໃສ່ລາວ, ຫຼື ເມຍອາດຈະບໍ່ຢາກຮ່ວມເພດກັບລາວ. ອີກຢ່າງໜຶ່ງຄູ່ຜົວເມຍຫຼາຍຄູ່ອາດຈະມີຄວາມກັງວົນເລື່ອງເງິນຄຳໃນເວລາທີ່ເຂົາເຈົ້າຄາດວ່າຈະມີລູກຜູ້ໃໝ່.

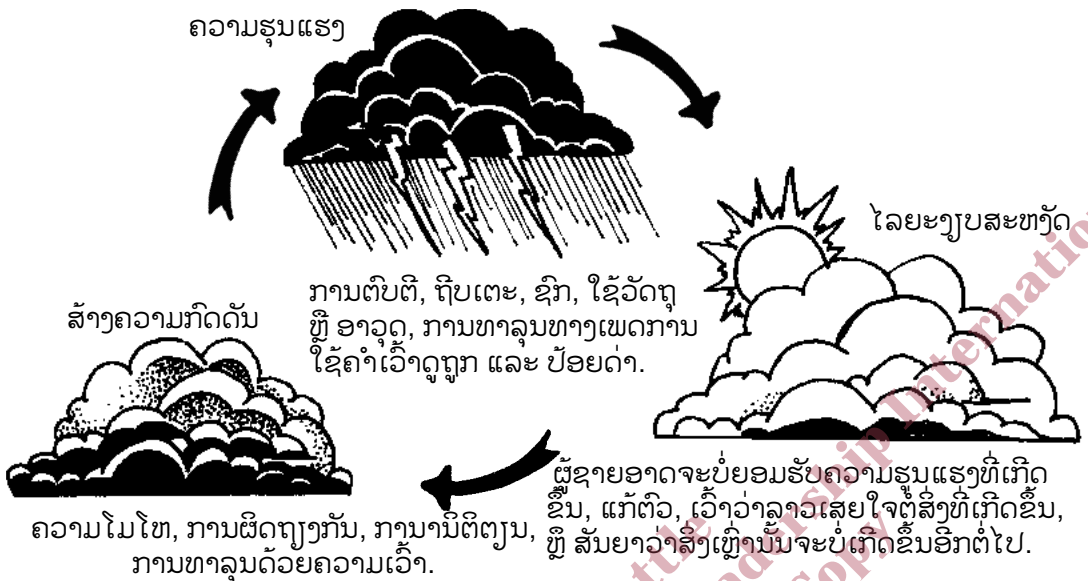

ແມ່ຍິງທີ່ມີຄວາມພິການກໍ່ແມ່ນອີກຈຳພວກໜຶ່ງທີ່ຖືກທາລຸນຫຼາຍກວ່າ:

- ຜູ້ຊາຍບາງຄົນອາດຈະຮູ້ສຶກໂມໂຫຮທີ່ຕົນເອງບໍ່ໄດ້ກັບແມ່ຍິງທີ່ “ພຽບພ້ອມ”.
- ຜູ້ຊາຍອາດຈະຄິດວ່າແມ່ຍິງທີ່ມີຄວາມພິການນັ້ນຄວບຄຸມງ່າຍກວ່າ, ເພາະວ່າເຂົາເຈົ້າມີຄວາມສາມາດປ້ອງກັນຕົນເອງໜ້ອຍກວ່າ.

ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຄັ້ງທຳອິດເກີດຂຶ້ນໃນລັກສະນະທີ່ເປັນເຫດການໂດດດ່ຽວ ໃນຕົວຂອງມັນເອງ. ແຕ່ຫຼາຍໆກໍລະນີ, ຫຼັງຈາກຄັ້ງທຳອິດເກີດຂຶ້ນແລ້ວ, ຮູບແຕ້ມ ຫຼື ວົງຈຸນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ຈະເກີດຂຶ້ນ.

ວົງຈຸນຂອງຄວາມຮຸນແຮງ

ໃນເມື່ອມີຄວາມຮຸນແຮງຢຶດຍາວໄປ, ໄລຍະງຽບສະຫງົດກໍ່ສັ້ນລົງ ແລະ ສັ້ນລົງສຳລັບຫຼາຍໆຄູ່ຜົວເມຍ. ໃນເມື່ອຄວາມມຸ່ງໝັ້ນຂອງແມ່ຍິງແຕກສະຫຼາຍ, ຜູ້ຊາຍກໍ່ມີອຳນາດເໝືອລາວຢ່າງເຕັມທີ່, ດັ່ງນັ້ນຜູ້ຊາຍກໍ່ຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໃຫ້ຄຳໝັ້ນສັນຍາວ່າທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງມັນຈະດີຂຶ້ນ.

ແມ່ຍິງບາງຄົນພະຍາຍາມເຮັດໃຫ້ຄວາມຮຸນແຮງເກີດຂຶ້ນເພື່ອເຮັດໃຫ້ມັນໝົດໄປໄວໆ ແລະ ຢາກຈະໃຫ້ມີຄວາມສະຫງົບໄວຂຶ້ນ.

ຜົນຮ້າຍຂອງ ຄວາມ ຮຸນແຮງ

ສຸຂະພາບຈິດ

ພຕພ 261

ເຊື້ອໂລກເອດສ ແລະ
ໂລກເອດສ 283

ຂາດຄວາມຕ້ອງການ 188

ຄວາມຮຸນແຮງບໍ່ພຽງແຕ່ມີຜົນກະທົບໃສ່ແຕ່ແມ່ຍິງ, ແຕ່ມັນກະທົບໃສ່ລູກ ແລະ ຊຸມຊົນ ໂດຍລວມເໝືອນກັນ.

ຜົນກະທົບໃສ່ແມ່ຍິງ

ຄວາມຮຸນແຮງຂອງຜູ້ຊາຍສາມາດກະທົບໃສ່ແມ່ຍິງດັ່ງນີ້:

- ຂາດຄວາມກະຕືລືລົ້ນ ຫຼື ຂາດການຄຳນຶງເຖິງຄຸນຄ່າຂອງຕົນເອງ. ເກີດບັນຫາສຸຂະພາບຈິດເຊັ່ນ: ຄວາມກະວົນກະວາຍ ແລະ ບັນຫາການກິນ ແລະ ການນອນ. ເພື່ອຮັບມືກັບຄວາມຮຸນແຮງ, ແມ່ຍິງອາດຈະເລີ່ມຕົ້ນມີ ພຶດຕິກຳທີ່ເປັນຜົນຮ້າຍ ຫຼື ຂາດການຢັ້ງຄິດ ເຊັ່ນ: ເສບຢາເສບຕິດ, ດື່ມເຫຼົ້າ ຫຼື ຮ່ວມເພດກັບຫຼາຍໆຄົນ.
- ເກີດອາການເຈັບ ຫຼື ບາດແຜທີ່ຮ້າຍແຮງ ເຊັ່ນ ກະດູກຫັກ, ໄຟໄໝ້, ບາດແຜ, ຮອຍຂູດ, ເຈັບຫົວ, ເຈັບທ້ອງ ແລະ ເຈັບກ້າມເນື້ອຊຳເຮື້ອຫຼາຍໆປີ ຫຼັງຈາກທີ່ເກີດຄວາມຮຸນແຮງ.
- ສຸຂະພາບທາງເພດມີບັນຫາ, ມີແມ່ຍິງຫຼາຍຄົນຫຼຸດລຽນອຸນຖົກ ຂຽນຕິໃນໄລຍະຖືພາ. ພວກເຂົາເຈົ້າອາດຈະປະເຊີນກັບບັນຫາ ການຖືພາແບບບໍ່ຕ້ອງການ, ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ (ພຕພ) ຫຼື ເຊື້ອໂລກເອດສ ແລະ ໂລກເອດສ ຊຶ່ງເກີດຂຶ້ນຍ້ອນການທາລຸນທາງເພດ. ການທາລຸນທາງເພດມັກຈະເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຍ້ານກົວທີ່ຈະຮ່ວມເພດ, ອາການເຈັບ ແລະ ຂາດຄວາມຕ້ອງການ.
- ເສຍຊີວິດ

ຜົນກະທົບໃສ່ລູກ

ໃນເມື່ອເດັກນ້ອຍເຫັນແມ່ຂອງເຂົາເຈົ້າຖືກທາລຸນ, ມັນຈະເຮັດໃຫ້ມີຜົນ ກະທົບດັ່ງນີ້:

- ເດັກນ້ອຍມີພຶດຕິກຳໂມໂຫກ້າວລ້າວ - ປະເຊີນໜ້າກັບຄວາມຮຸນແຮງ ຫຼື ພວກເຂົາເຈົ້າອາດຈະກາຍເປັນຄົນງຽບ ບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມກັບໝູ່ຄູ່ເລີຍ.
- ຜົນຮ້າຍ ແລະ ມີຄວາມຍ້ານກົວອື່ນໆ. ເດັກນ້ອຍທີ່ຢູ່ໃນ ຄອບຄົວທີ່ມີຄວາມຮຸນແຮງມັກຈະກິນບໍ່ໄດ້ດີ, ເຕີບໃຫຍ່ ແລະ ຮຽນໜັງສືຊ້າຫຼາຍກວ່າເດັກອື່ນໆ, ນອກນັ້ນຍັງມັກຈະເຈັບເປັນເລື້ອຍໆ ເຊັ່ນ: ເຈັບກະເພາະ, ເຈັບຫົວ ແລະ ເປັນຫິດ.
- ເຂົາເຈົ້າອາດຈະໄດ້ຮັບບາດເຈັບ ຫຼື ເສຍຊີວິດຖ້າຫາກວ່າຄວາມຮຸນແຮງ ນັ້ນລາມໄປເຖິງເຂົາເຈົ້າ.

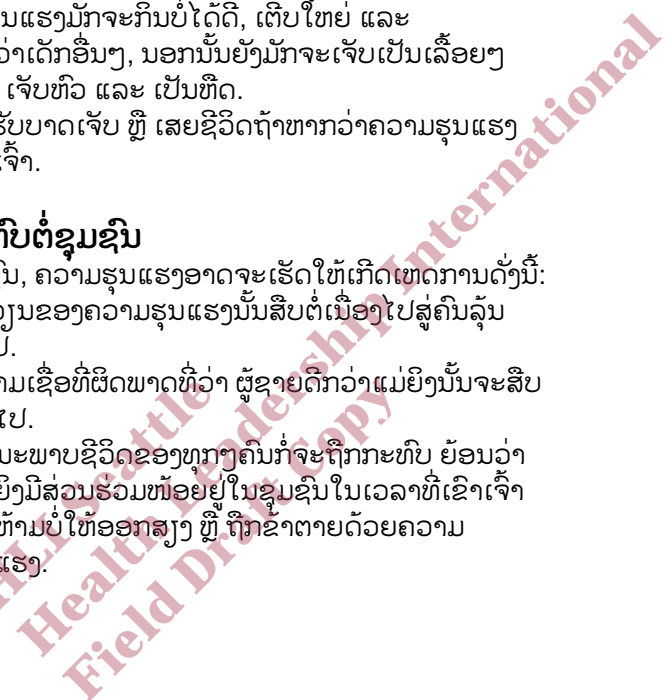
ໃນເມື່ອແມ່ຍິງຖືກ
ທາລຸນຢູ່ເຮືອນ,
ລູກຂອງລາວຈະເຊື່ອ
ວ່ານັ້ນແມ່ນວິທີທີ່
ປະຕິດບັດຕໍ່ແມ່ຍິງ.

ຜົນກະທົບຕໍ່ຊຸມຊົນ

ຢູ່ໃນຊຸມຊົນ, ຄວາມຮຸນແຮງອາດຈະເຮັດໃຫ້ເກີດເຫດການດັ່ງນີ້:

- ວົງວຽນຂອງຄວາມຮຸນແຮງນັ້ນສືບຕໍ່ເນື່ອງໄປສູ່ຄົນລຸ້ນ ຕໍ່ໄປ.
- ຄວາມເຊື່ອທີ່ຜິດພາດທີ່ວ່າ ຜູ້ຊາຍດຶກວ່າແມ່ຍິງນັ້ນຈະສືບ ມີຕໍ່ໄປ.
- ຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງທຸກໆຄົນກໍ່ຈະຖືກກະທົບ ຍ້ອນວ່າ ແມ່ຍິງມີສ່ວນຮ່ວມໜ້ອຍຢູ່ໃນຊຸມຊົນໃນເວລາທີ່ເຂົາເຈົ້າ ຖືກທ້າມບໍ່ໃຫ້ອອກສຽງ ຫຼື ຖືກຂ້າຕາຍດ້ວຍຄວາມ ຮຸນແຮງ.

ລາວຄວນ
ພະຍາຍາມ
ບໍ່ເຮັດໃຫ້ຜົວ
ຂອງລາວ
ໃຈຮ້າຍ

ເປັນຫຍັງລາວຈຶ່ງ
ບໍ່ໜີປະຜົວລາວ
ໄປເລີຍ

ຢູ່ນີ້ແມ່ນເຮືອນຂອງ
ຂ້ອຍ, ຂ້ອຍບໍ່ຢາກໜີ
ຈາກມັນ, ຂ້ອຍມີແຕ່ຢາກ
ໃຫ້ລາວເຊົາຕິຂ້ອຍເທົ່ານັ້ນ
ກໍພໍ. ຂ້ອຍຊິໄປໃສ,
ລາວອາດຈະຂ້າຂ້ອຍກໍໄດ້.

**ເຫດຜົນທີ່ແມ່ຍິງ
ຍັງສືບຕໍ່ຢູ່ກິນກັບ
ຜູ້ຊາຍທີ່ເຮັດໃຫ້
ທຳຮ້າຍພວກ
ເຂົາ.**

ຖ້າພວກເຮົາຖາມວ່າ
ເປັນຫຍັງລາວຈຶ່ງບໍ່ໜີ
ນັ້ນ, ໝາຍຄວາມວ່ານັ້ນ
ແມ່ນບັນຫາສ່ວນຕົວ
ຂອງລາວທີ່ຄວນຈະ
ແກ້ໄຂ. ໜຶ່ງໝົດໃນຊຸມ
ຊົນຕ້ອງຮັບຜິດຊອບ
ຕໍ່ສຸຂະພາບ ແລະ
ສະຫວັດດີພາບ
ຂອງທຸກໆຄົນໃນ
ຊຸມຊົນ.

“ເປັນຫຍັງລາວຈຶ່ງບໍ່ໜີ?” ນັ້ນແມ່ນຄຳຖາມທຳອິດທີ່ຄົນຖາມຂຶ້ນເມື່ອໄດ້
ຍິນວ່າມີແມ່ຍິງຜູ້ໜຶ່ງຖືກທາລຸນ. ມີຫຼາຍໆເຫດຜົນທີ່ແມ່ຍິງເລືອກທີ່ຈະຢູ່ຮ່ວມກັບ
ຜົວຜູ້ທີ່ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ. ເຫດຜົນຕ່າງໆນັ້ນມີດັ່ງນີ້:

- **ຄວາມຢ້ານກົວ ແລະ ການຊໍ່ເຂັ້ມ:** ຜົວຂອງລາວອາດຈະເວົ້າກັບລາວວ່າ “ຖ້າເຈົ້າໜີ, ຂ້ອຍຈະຂ້າເຈົ້າ, ຂ້າລູກ ແລະ ຂ້າແມ່ເຈົ້ານຳ”. ລາວອາດຈະເຮັດທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງສູດຄວາມສາມາດ ເພື່ອປົກປ້ອງຕົນເອງ ແລະ ຜູ້ອື່ນໆ ໂດຍການຢູ່ຕໍ່ໄປ.
- **ບໍ່ມີເງິນ ແລະ ບໍ່ມີບ່ອນຈະໄປແລ້ວ:** ອັນນີ້ແມ່ນຄວາມຈິງຖ້າວ່າຜົວຂອງລາວຄວບຄຸມການເງິນຂອງຄອບຄົວ ແລະ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ລາວໄປພົບກັບໝູ່ຄູ່ ຫຼື ຄອບຄົວຂອງລາວ.
- **ບໍ່ມີການປ້ອງກັນ:** ບໍ່ມີຫຍັງທີ່ຈະສາມາດຢຸດຢັ້ງບໍ່ໃຫ້ຜູ້ຊາຍເຂົ້າໄກ້ແມ່ຍິງ ແລະ ຂ້າລາວໄດ້.
- **ຄວາມອັບອາຍ:** ລາວອາດຈະຮູ້ສຶກວ່າຄວາມຮຸນແຮງແມ່ນຄວາມຜິດຂອງລາວເອງ ຫຼື ລາວຄວນຈະໄດ້ຮັບມັນ.
- **ຄວາມເຊື່ອທາງສາດສະໜາ ຫຼື ວັດທະນາທຳ:** ລາວອາດຈະຄິດວ່ານັ້ນແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງລາວ ທີ່ຄວນຈະຖະນຸບຳລຸງໃຫ້ຊີວິດຄູ່ຢູ່ຕໍ່ໄປເຖິງວ່າມັນຈະເຮັດໃຫ້ລາວໝົດສິ້ນທຸກຢ່າງກໍຕາມ.
- **ຫວັງວ່າມີໜຶ່ງເຂົາຄົງຈະປ່ຽນແປງ:** ລາວຄິດວ່າລາວຮັກຜູ້ຊາຍຜູ້ນັ້ນຫຼາຍ ແລະ ຢາກຈະຢູ່ຮ່ວມກັນຕໍ່ໄປ. ລາວຍັງຄິດວ່າ ຄົງຈະມີວິທີການໃດໜຶ່ງເພື່ອຈະຢຸດຢັ້ງຄວາມຮຸນແຮງ.
- **ຮູ້ສຶກຜິດທີ່ຈະເອົາລູກໄປນຳ ໂດຍບໍ່ມີພໍ່ແຕ່ບາງທີຄຳຖາມທີ່ດີກວ່າເປັນຫຍັງຜູ້ຊາຍຈຶ່ງບໍ່ໜີ:** ຖ້າພວກເຮົາຖາມວ່າເປັນຫຍັງລາວຈຶ່ງບໍ່ໜີມັນໝາຍຄວາມວ່າພວກເຮົາຄິດວ່ານັ້ນເປັນບັນຫາສ່ວນຕົວຂອງລາວທີ່ຕ້ອງແກ້ໄຂ. ຖ້າຄິດວ່າຄວາມຮຸນແຮງນັ້ນເກີດຂຶ້ນຍ້ອນລາວຜູ້ດຽວນັ້ນແມ່ນຄວາມຄິດທີ່ຜິດ.
- **ໜຶ່ງໝົດໃນຊຸມຊົນຕ້ອງຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສຸຂະພາບ ແລະ ສະຫວັດດີພາບຂອງທຸກໆຄົນຢູ່ໃນຊຸມຊົນ.**
- **ແມ່ນຜູ້ຊາຍທີ່ເປັນຜູ້ລະເມີດສິດທິຂອງແມ່ຍິງວ່າດ້ວຍການດຳລົງຊີວິດທີ່ປອດຈາກການທຳຮ້າຍຂອງຜູ້ຊາຍ ຫຼື ສັງຫານແມ່ຍິງ ການກະທຳແບບນີ້ຄວນຈະຖືກຄັດຄ້ານ ແລະ ຂັດຂວາງ.**

Health Partnership International
Field Draft Copy

ສິ່ງທີ່ ຄວນເຮັດ

ໃຫ້ຄິດເຖິງເລື່ອງ,
ເຫຼົ່ານີ້, ເຖິງວາທານ
ຈະຄິດວາຄວາມຮຸນ
ແຮງຈະບໍ່ເກີດ
ຂຶ້ນອີກແລວ.

ຊອກຫາບຸກ
ຄົນໃດໜຶ່ງທີ່
ທ່ານໄວ້ໃຈທີ່
ສາມາດຊ່ວຍ
ທ່ານແກ້ໄຂ
ຄວາມຮູ້ສຶກ
ແລະ ຄິດທາ
ທາງເລືອກ
ອື່ນໆ.

ທ່ານມີຄວາມສາມາດ
ຄວາມຊຳນານທີ່ຈະ
ເອົາອອກມານຳໃຊ້
ເພື່ອໃຫ້ເປັນອາຊີບ
ຂອງທ່ານບໍ່?

ສ້າງແຜນເພື່ອຄວາມປອດໄພ

ແມ່ຍິງບໍ່ສາມາດຄວບຄຸມຄວາມຮຸນແຮງຂອງຄູ່ນອນຂອງເຂົາເຈົ້າໄດ້ແຕ່
ເຂົາເຈົ້າມີທາງເລືອກທີ່ຈະຕອບຮັບຕໍ່ການກະທຳຂອງຜູ້ຊາຍໄດ້. ແມ່ຍິງ
ສາມາດວາງແຜນລ່ວງໜ້າໄວ້ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າແລະລູກໆປອດໄພຈົນກວ່າຜູ້
ຊາຍຈະຢຸດໃຫ້ຊວາມຮຸນແຮງ.

ກຽມຄວາມປອດໄພໄວ້ ກ່ອນທີ່ຄວາມຮຸນແຮງຈະເກີດ.

- ເລົ່າເລື່ອງຄວາມຮຸນແຮງສູ່ຄົນໃກ້ຄຽງຟັງ. ຂໍຮອງໃຫ້ຄົນຜູ້ນັ້ນຊ່ວຍ
ຖ່າລາວໄດ້ຍິນວາທານກຳລັງຢູ່ໃນອິນຕະລາຍ. ບາງທີຄົນໃກ້ຄຽງ,
ພີ່ນ້ອງທີ່ເປັນເພດຊາຍ, ກຸ່ມຂອງແມ່ຍິງ ຫຼື ຜູ້ຊາຍສາມາດມາຮອດ
ກ່ອນທີ່ທ່ານຈະຖືກທຳຮາຍຢ່າງຮຸນແຮງ.
- ຄິດເຖິງສັນຍານ ຫຼື ຄຳເວົ້າສະເພາະທີ່ເຮັດໃຫ້ລູກ ຫຼື
ໃຜຜູ້ໜຶ່ງໃນຄອບຄົວມາຊ່ວຍທ່ານ.
- ບອກໃຫ້ລູກຮູ້ວ່າຈະໄປຮອດບ່ອນທີ່ປອດໄພໄດ້ແນວໃດ.

ຄວາມປອດໄພໃນໄລຍະທີ່ເກີດຄວາມຮຸນແຮງ.

- ຖ້າທ່ານຮູ້ວ່າ, ຜິວຂອງທ່ານຈະໃຫ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ພະຍາຍາມໃຫ້
ມັນເກີດຂຶ້ນຢູ່ບ່ອນທີ່ບໍ່ມີອາວຸດ ຫຼື ສິ່ງຂອງທີ່ຜິວຂອງທ່ານສາມາດນຳ
ໃຊ້ ເພື່ອທຳຮາຍທ່ານ ຫຼື ໃຫ້ເກີດຢູ່ບ່ອນທີ່ທ່ານສາມາດໜີໄດ້.
- ໃຫ້ພິຈະລະນາໃຊ້ສິ່ງທີ່ດີທີ່ສຸດສຳລັບທ່ານ.
ເຮັດອັນໃດກໍໄດ້ທີ່ທ່ານສາມາດເຮັດ ເພື່ອ ເຮັດໃຫ້ຜິວຂອງທ່ານຫຼຸດຜ່ອນ
ຄວາມຮຸນແຮງລົງເພື່ອໃຫ້ທ່ານ ແລະ ລູກໆປອດໄພ.
- ຖ້າທ່ານຈຳເປັນຕ້ອງໜີອອກຈາກລາວ ໃຫ້ຄິດເຖິງທາງໜີທີ່ແລ່ນ ແລະ
ບ່ອນໃດທີ່ເປັນບ່ອນປອດໄພທີ່ສຸດ.

ຄວາມປອດໄພໃນເມື່ອແມ່ຍິງພ້ອມທີ່ຈະໜີ.

- ທ້ອນເງິນໄວ້ເທົ່າທີ່ທ່ານສາມາດເຮັດໄດ້. ເກັບເງິນໄວ້ບ່ອນທີ່ປອດໄພ
ຢູ່ນອກເຮືອນ ຫຼື ອາດຈະເປີດບັນຊີຢູ່ທະນາຄານ ໂດຍໃສ່ຊື່ຂອງທ່ານເພື່ອ
ເຮັດໃຫ້ທ່ານມີເອກະລາດຫຼາຍກວ່າເກົ່າ.
- ຖ້າທ່ານສາມາດເຮັດໄດ້ຢ່າງປອດໄພ, ໃຫ້ຄິດຫາສິ່ງອື່ນທີ່ທ່ານສາມາດ
ເຮັດໄດ້ໂດຍຫຼຸດຜ່ອນການເອື້ອຍອີງໃສ່ແຕ່ລາວ ເຊັ່ນ: ການມີໝູ່ເພື່ອນ,
ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳກຸ່ມ ຫຼື ໃຊ້ເວລາຢູ່ກັບຄອບຄົວ ພໍ່ແມ່ອ້າຍ
ເອື້ອຍນອງ ຂອງທ່ານຫຼາຍກວ່າເກົ່າ.
- ຊອກຫາ “ເຮືອນທີ່ປອດໄພ” ຫຼື ການບໍລິການອື່ນໆ
ສຳລັບແມ່ຍິງທີ່ຖືກທາລຸນ. ຢູ່ບາງເມືອງ, ບາງຄັ້ງອາດຈະມີສະຖານທີ່
ສະເພາະສຳລັບແມ່ຍິງ ແລະ ລູກທີ່ຖືກທາລຸນສາມາດຢູ່ພັກເຊົາໄດ້ໃນ
ໄລຍະໃດໜຶ່ງ. ກ່ອນທີ່ຈະໜີ, ພະຍາຍາມຊອກໃຫ້ໄດ້ໜຶ່ງແຫ່ງບ່ອນທີ່ທ່ານ
ສາມາດໄປເຖິງ.
- ສອບຖາມນຳໝູ່ສະໜິດ ຫຼື ພີ່ນ້ອງຜູ້ທີ່ທ່ານໄວ້ໃຈວ່າເຂົາເຈົ້າຈະໃຫ້ພັກ
ເຊົາ ຫຼື ໃຫ້ທ່ານຍິມເງິນບໍ່. ຕ້ອງແນ່ໃຈວ່າເຂົາເຈົ້າຈະບໍ່ເລົ່າເລື່ອງນີ້ໃຫ້ຜິວ
ຂອງທ່ານຟັງ.
- ອັດສຳເນົາເອກະສານທີ່ສຳຄັນໆ ເຊັ່ນບັດປະຈຳຕົວຂອງທ່ານ ຫຼື
ບັດສັກຢາກັນພະຍາດຂອງລູກໆ. ເກັບມ້ຽນສຳເນົາໜຶ່ງເອົາໄວ້ເຮືອນ ແລະ
ສຳເນົາໜຶ່ງເອົາຝາກໄວ້ກັບຄົນທີ່ທ່ານໄວ້ໃຈ.
- ເອົາເງິນ, ເຄື່ອງນຸ່ງ ແລະ ເອກະສານສຳຄັນໄວ້ກັບຄົນທີ່ທ່ານໄວ້ໃຈເພື່ອວ່າ
ທ່ານຈະໄດ້ໜີອອກມາຢ່າງວ່ອງໄວ.
- ຖ້າວ່າມັນເຮັດໄດ້ຢ່າງປອດໄພ, ໃຫ້ຝຶກແຜນການໜີກັບລູກຂອງທ່ານເພື່ອ
ໃຫ້ຮູ້ວ່າມັນໃຊ້ໄດ້ບໍ່.

Health Rights International
Field Draft Copy

ຖ້າທ່ານຈະໝີ

ຂ້ອຍຕ້ອງການໜີຈາກຜົວຂອງຂ້ອຍ, ແຕ່ຂ້ອຍບໍ່ມີເງິນຂອງຂ້ອຍເອງເລີຍ. ປ້າຂອງຂ້ອຍໄດ້ໃຫ້ຂ້ອຍຂາຍເຄື່ອງຊ່ວຍລາວຢູ່ຕະຫຼາດ ຂ້ອຍໄດ້ເງິນຈາກການຮັບຈ້າງລຽງເດັກນ້ອຍເຕັມອີກເໝືອນກັນ. ຫຼັງຈາກນັ້ນສອງປີ ຂ້ອຍກໍ່ທ່ອນເງິນໄດ້ຈຳນວນໜຶ່ງ. ດັ່ງນັ້ນ, ມີໜຶ່ງຂ້ອຍກໍ່ໄດ້ເອົາລູກໝີ. ບາງຄັ້ງຫຍຸ້ງຍາກທີ່ດຳລົງຊີວິດດ້ວຍເງິນທີ່ຂ້ອຍຫາໄດ້ ແຕ່ກໍ່ຍັງດີກວ່າທີ່ຢູ່ກັບການຂັງເກີດ.

ຖ້າທ່ານຕັດສິນໃຈທີ່ຈະໝີ, ທ່ານຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ກຽມຕົວກຽມໃຈເພື່ອປະເຊີນ ກັບບັນຫາອື່ນໃໝ່ ຊຶ່ງອາດຈະເກີດຂຶ້ນເຊັ່ນ:

ຄວາມປອດໄພ. ເວລາທີ່ອັນຕະລາຍທີ່ສຸດສຳລັບແມ່ຍິງແມ່ນຫຼັງຈາກທີ່ເຂົາເຈົ້າໝີ. ຜູ້ຊາຍໄດ້ເສຍການຄວບຄຸມເຂົາເຈົ້າໄປ ແລະ ຈະເຮັດທຸກຢ່າງທີ່ຈະໃຫ້ເຂົາເຈົ້າກັບຄືນມາ. ຜູ້ຊາຍອາດຈະຕິດຕາມເຂົາເຈົ້າໄປ ແລະ ຂ້າເຂົາເຈົ້າໃຫ້ຕາຍ. ແມ່ຍິງຄວນຈະແນ່ໃຈວ່າເຂົາເຈົ້າໄດ້ອາໄສຢູ່ບ່ອນທີ່ປອດໄພ ແລະ ເປັນບ່ອນທີ່ຜູ້ຊາຍບໍ່ຮູ້ ຫຼື ຜູ້ບ່ອນທີ່ຖືກຄຸມກັນຢ່າງປອດໄພ. ແມ່ຍິງບໍ່ຄວນບອກໃຜໝົດວ່າເຂົາເຈົ້າຢູ່ໃສເພາະວ່າຜູ້ຊາຍອາດຈະໄປບັງຄັບເຂົາເຈົ້າໃຫ້ບອກເຂົາວ່າແມ່ຍິງຢູ່ບ່ອນໃດ.

ດຳລົງຊີວິດດ້ວຍຕົວຂອງທ່ານເອງ. ທ່ານຈຳເປັນຕ້ອງຊອກຫາວິທີເພື່ອລ້ຽງຕົວທ່ານເອງ ແລະ ລູກໆ. ຖ້າທ່ານສາມາດອາໄສຢູ່ນຳໝູ່ເພື່ອນ ຫຼື ພີ່ນ້ອງຂອງທ່ານ, ໃຫ້ໃຊ້ເວລານັ້ນເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ ແລະ ອາຊີບເພີ່ມ. ເພື່ອປະຢັດເງິນ, ທ່ານອາດຈະຢູ່ຮ່ວມກັບແມ່ຍິງຜູ້ອື່ນທີ່ຖືກທາລຸນເໝືອນກັນ.

ຄວາມຮູ້ສຶກ: ສິ່ງຕ່າງໆທີ່ທ່ານຕ້ອງການຈະຈັດການສຳລັບຊີວິດໃໝ່ຂອງທ່ານອາດຈະ ຮູ້ສຶກວ່າມັນໜັກເກີນໄປທີ່ຈະປະເຊີນກັບມັນ. ທ່ານອາດຈະຮູ້ສຶກຢ້ານ ແລະ ໂດດດຽວ ເພາະວ່າທ່ານບໍ່ເຄີຍຢູ່ຜູ້ດຽວໃນສະຖານທີ່ແຕກຕ່າງຢ່າງນີ້. ທ່ານອາດຈະຄິດຮອດຜົວຂອງທ່ານ, ເຖິງວ່າລາວໄດ້ກະທຳສິ່ງທີ່ບໍ່ດີກັບທ່ານ ກໍ່ຕາມ. ໃນເມື່ອສິ່ງຕ່າງໆປາກົດວ່າຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍ, ທ່ານອາດຈະຫຼົງລີ້ມສິ່ງໂຫດຮ້າຍຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນກ່ອນທີ່ທ່ານຈະໝີ. ຈົ່ງໃຫ້ເວລາກັບທ່ານທີ່ຈະຮູ້ສຶກໂສກເສົ້າກັບການທີ່ສູນເສຍຄຸນອນໄປ ແລະ ເສຍການດຳລົງຊີວິດທີ່ເຄີຍຢູ່ມາກ່ອນ. ພະຍາຍາມຢູ່ຢ່າງເຂັ້ມແຂງ. ຖ້າທ່ານສາມາດຊອກໄດ້ໃຫ້ໄປໂອ້ລົມກັບແມ່ຍິງທີ່ຢູ່ໃນສະພາບດຽວກັນກັບທ່ານ, ທັງສອງຄົນຈະສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນໄດ້.

ເພື່ອປ່ຽນແປງສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນ, ທຸກຄົນຕ້ອງເຊົາຄິດວ່າຄວາມຮຸນແຮງທີ່ເກີດກັບແມ່ຍິງ ເປັນພຽງແຕ່ “ມັນກໍ່ເປັນໄປຕາມເລື່ອງ” ຫຼື ເກີດຂຶ້ນຍ້ອນຄວາມຜິດຂອງແມ່ຍິງ. ຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນບາງແນວຄິດເພື່ອຊ່ວຍຢຸດຍັງຄວາມຮຸນແຮງຢູ່ໃນຊຸມຊົນ ຂອງທ່ານ.

ໂອ້ລົມກ່ຽວກັບຄວາມຮຸນແຮງ

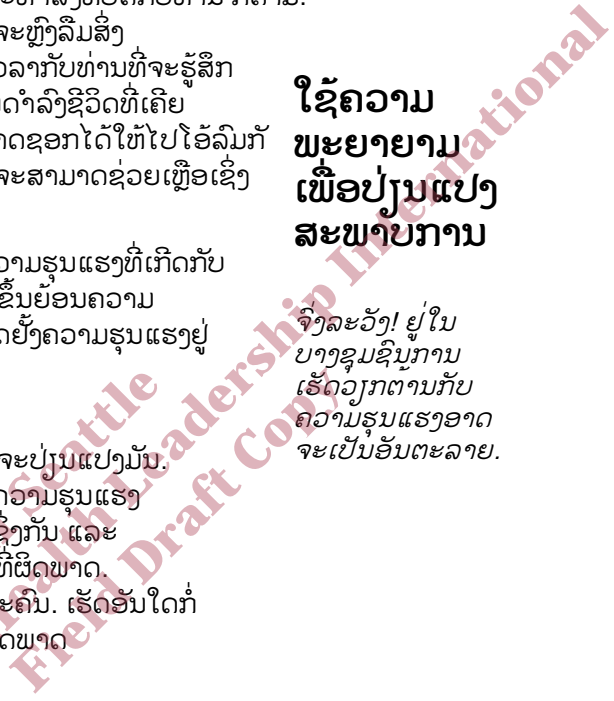
ໂອ້ລົມກັນເລື່ອງຄວາມທາລຸນແມ່ນບາດກ້າວທຳອິດທີ່ຈະປ່ຽນແປງມັນ. ພະຍາຍາມ ຊອກຫາແມ່ຍິງທີ່ມີບັນຫາກັບຜູ້ຊາຍທີ່ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ທາລຸນ, ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ແລກປ່ຽນຄວາມຄິດເຫັນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ. ຊອກພົບຜູ້ຊາຍ ທີ່ເຫັນວ່າຄວາມຮຸນແຮງເປັນສິ່ງທີ່ຜິດພາດ. ເຮັດໃຫ້ເລື່ອງຄວາມຮຸນແຮງເປັນທີ່ກ້າວເຖິງຂອງແຕ່ລະຄົນ. ເຮັດອັນໃດກໍ່ໄດ້ເພື່ອໃຫ້ຄົນຄິດວ່າຄວາມຮຸນແຮງນັ້ນເປັນເລື່ອງທີ່ຜິດພາດ

ເລີ່ມຕົ້ນໃຫ້ມີການຊຸກຍູ້ການເຮັດວຽກເປັນກຸ່ມ.

ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມເພື່ອປ່ຽນແປງສະພາບການ

ຈົ່ງລະວັງ! ຢູ່ໃນບາງຊຸມຊົນການເຮັດວຽກຕາມກັບຄວາມຮຸນແຮງອາດຈະເປັນອັນຕະລາຍ.

ຈັດຕັ້ງບໍລິການເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອແມ່ຍິງທີ່ໜີຈາກຄວາມຮຸນແຮງ

- ຈັດຕັ້ງເຮືອນ ຫຼື ບ່ອນພັກເຊົາທີ່ປອດໄພໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້. ສະຖານທີ່ດັ່ງກ່າວເຊື່ອງຊ່ອນສະຖານທີ່ນັ້ນ ແລະ ເຮັດຢ່າງປິດລັບ.
- ຂໍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຜູ້ອື່ນ, ໂດຍສະເພາະການຈັດຕັ້ງທີ່ໃຫຍ່ ແລະ ມີອຳນາດຫຼາຍກວ່າ. ຕົວຢ່າງ: ຕາໜ່າງຂອງອົງການ ດ້ານສຸຂະພາບຢູ່ປະເທດຂອງທ່ານ ເຊິ່ງອາດຈະຊ່ວຍໄດ້. ທ່ານສາມາດປຶກສາກັບອຳນາດການປົກຄອງຊຸມຊົນຜູ້ທີ່ ທ່ານໄວ້ໃຈໄດ້. ເຕົ້າໂຮມເອົາຜູ້ຊາຍຫຼາຍເທົ່າທີ່ຈະຫຼາຍໄດ້ໃຫ້ມາຮ່ວມມືກັບທ່ານ.

- ຊ່ວຍໃຫ້ແມ່ຍິງຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບສິດຂອງເຂົາເຈົ້າພາຍໃຕ້ກົດໝາຍ ເຊັ່ນ: ກົດໝາຍຄອບຄົວ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນໆທີ່ຕ້ານກັບຄວາມຮຸນແຮງທີ່ແມ່ຍິງສາມາດນຳມາໃຊ້ໄດ້.
- ຊອກຫາຊ່ອງທາງ ເພື່ອຝຶກວິຊາຊີບໃໝ່ໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງ, ເພື່ອໃຫ້ແມ່ຍິງທີ່ຖືກທາລຸນມີຄວາມສາມາດລ້ຽງຕົນເອງໄດ້.

ໃຊ້ຄວາມກົດດັນຂອງສັງຄົມ

ຄວາມກົດດັນຂອງສັງຄົມເພື່ອກັນບໍ່ໃຫ້ຄົນເຮົາເຮັດໃນສິ່ງທີ່ຜິດພາດມີອັນໃດແດ່? ຢູ່ບາງທ້ອງຖິ່ນແມ່ນຕຳຫຼວດ, ບາງບ່ອນແມ່ນທະຫານ, ຄອບຄົວ ຫຼື ສາດສະໜາ. ແຕ່ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນການຮ່ວມມືຂອງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່າວນັ້ນທັງໝົດ.

ຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ນຳຊຸມຊົນ ແລະ ຜູ້ຊາຍຜູ້ອື່ນໆ ໃຫ້ກ່າວຕໍ່ຕ້ານຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ສະແດງໃຫ້ ຊຸມຊົນເຫັນວ່າເຂົາເຈົ້າບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ຊາຍຜູ້ໃດຊ່ຽນຕີແມ່ຍິງ. ພະຍາຍາມໃຊ້ທຸກໆຄວາມກົດດັນທີ່ມີຢູ່ໃນສັງຄົມປ່ອນທີ່ທ່ານອາໄສຢູ່ໃຫ້ກັນ ບໍ່ໃຫ້ຜູ້ຊາຍທາລຸນແມ່ຍິງ.

ຢູ່ບາງຊຸມຊົນໃນທະວີບອາເມລິກາກາງ, ມີອາສາສະມັກເພດຊາຍອອກໄປກວດລາດຕະເວນເພື່ອແຈ້ງເຫດຮ້າຍ ແລະ ເພື່ອປ້ອງກັນຊາວບ້ານຈາກອາຊະຍະກຳຢູ່ໃນຊຸມຊົນເຫຼົ່ານີ້, ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງເປັນທີ່ຍອມຮັບບໍ່ໄດ້. ຖ້າຜູ້ຊາຍຕີເມຍຂອງເຂົາເຈົ້າເຂົາເຈົ້າຮູ້ວ່າຜູ້ຊາຍຜູ້ອື່ນຢູ່ໃນເມືອງນີ້ຈະລົງໂທດເຂົາເຈົ້າ.

ຢູ່ບາງປະເທດ, ແມ່ຍິງໄດ້ຈັດຕັ້ງເພື່ອຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີກົດໝາຍເພື່ອຕັດສິນລົງໂທດຜູ້ຊາຍຜູ້ທີ່ທາລຸນເມຍຂອງຕົນເອງ, ແຕ່ບາງຄັ້ງການປະຕິບັດກົດໝາຍກໍບໍ່ໄດ້ໃຫ້ຜົນແກ່ແມ່ຍິງທີ່ຖືກທາລຸນສະເໝີໄປ. ບາງຄັ້ງ, ຜູ້ທີ່ປົກປ້ອງການປະຕິບັດກົດໝາຍ ເຊັ່ນ ຕຳຫຼວດ, ນັກກົດໝາຍ ແລະ ຜູ້ພິພາດສາກຳບໍ່ສາມາດໄວ້ວາງໃຈໄດ້. ແຕ່ຖ້າວ່າລະບົບກົດໝາຍ ແລະ ຕຳຫຼວດສາມາດປົກປ້ອງແມ່ຍິງ ຢູ່ທ້ອງຖິ່ນທີ່ທ່ານອາໄສຢູ່ນັ້ນ ເຮັດ ວຽກໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ໃຫ້ພະຍາຍາມຮຳຮຽນກົດໝາຍ ແລະ ສິດທິຂອງແມ່ຍິງໃຫ້ຫຼາຍເທົ່າທີ່ທ່ານຈະເຮັດໄດ້.

ລ້ຽງລູກຂອງທ່ານໃຫ້ດຳລົງຊີວິດ ໂດຍປາສະຈາກຄວາມຮຸນແຮງ. ທ່ານສາມາດປ່ຽນແປງສະພາບການຢູ່ເຮືອນຂອງທ່ານ ໂດຍການຊ່ວຍເຫຼືອ ລູກຂອງທ່ານ ແກ້ໄຂບັນຫາດ້ວຍວິທີສັນຕິ. ສິດສອນລູກຜູ້ຊາຍໃຫ້ນັບຖືຕົວເອງ

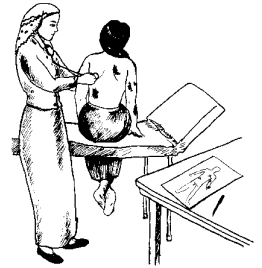

Health Leadership International
 Field Draft Copy

ອສບ ສາມາດມີບົດບາດທ້າວທັນຫຼາຍຂຶ້ນເພື່ອຢຸດຢັ້ງຄວາມຮຸນແຮງທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບແມ່ຍິງ. ມັນຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍທີ່ຈະປິ່ນປົວພຽງແຕ່ບາດແຜທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກຄວາມຮຸນແຮງຢູ່ນຳແມ່ຍິງເທົ່ານັ້ນ.

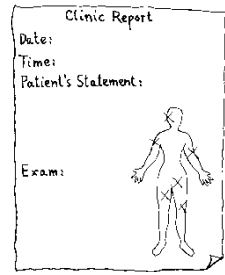
ບາງຂໍ້ແນະນຳສຳລັບ ອສບ

ເວລາທີ່ທ່ານກວດແມ່ຍິງ, ໃຫ້ກວດຊອກຫາອາການທີ່ເກີດຈາກຄວາມຮຸນແຮງ ຜູ້ຊາຍມັກຈະຕິເລຍຂອງລາວບ່ອນທີ່ຜູ້ອື່ນຈະບໍ່ສັງເກດເຫັນໄດ້. ແມ່ຍິງທີ່ຖືກຕໍ່ກໍ່ຈະນຸ່ງເຄື່ອງປົກປິດໄວ້. ຍ້ອນວ່າທ່ານເປັນ ອສບ, ທ່ານແມ່ນຜູ້ໜຶ່ງໃນຈຳນວນໜ້ອຍຄົນທີ່ເຫັນພາກສ່ວນປິດລັບຂອງຮ່າງກາຍຂອງແມ່ຍິງ.

ຖ້າວ່າທ່ານເຫັນຮອຍທີ່ຜິດປົກກະຕິ, ຮອຍຊູດ ຫຼື ຮອຍແປ້ວໃຫ້ຖາມ ແມ່ຍິງຜູ້ນັ້ນມັນເກີດຂຶ້ນໄດ້ແນວໃດ ຫຼື ແມ່ຍິງມາຫາທ່ານຍ້ອນອາການເຈັບ, ເລືອດອອກ ຫຼື ກະດູດຫັກ ແລະ ມີບາດແຜອື່ນໆ ໃຫ້ຖາມລາວວ່າໄດ້ຖືກທຸບຕີ ຫຼື ບໍ່. ຈົ່ງຈື່ໄວ້ວ່າມີບາດແຜຫຼາຍໆຢ່າງທີ່ແມ່ຍິງຈະເວົ້າວ່າເກີດຂຶ້ນຍ້ອນອຸບັດຕິເຫດ. ປອບໃຈລາວໃຫ້ລາວໝັ້ນໃຈວ່າທ່ານ ຈະບໍ່ເຮັດຫຍັງຖ້າລາວບໍ່ອະນຸຍາດ.

ບັນທຶກທຸກໆຢ່າງທີ່ເຫັນ. ໃນເວລາທີ່ທ່ານເຫັນແມ່ຍິງຜູ້ໜຶ່ງທີ່ຖືກທາລຸນໃຫ້ທ່ານແຕ່ມຮູບທ່ານເບື້ອງໜ້າ ແລະ ທາງຫຼັງຂອງລາວແລ້ວ ໝາຍຈຸດທີ່ມີບາດແຜ. ບັນທຶກຂໍ້ຂອງບຸກຄົນທີ່ທາລຸນລາວ. ພະຍາຍາມຊອກຮູ້ວ່າການທາລຸນນັ້ນເກີດຂຶ້ນຈັກເທື່ອແລ້ວກ່ອນໜ້ານີ້. ຖາມລາວວ່າຄົນຜູ້ອື່ນໃນຄອບຄົວກໍ່ຖືກທາລຸນເຊັ່ນກັນບໍ່ເຊັ່ນ: ເອື້ອຍ ຫຼື ນ້ອງສາວຂອງລາວ ຫຼື ພວກລູກໆເດ. ຖ້າລາວຢູ່ໃນສະພາບທີ່ອັນຕະລາຍໃຫ້ຊ່ວຍລາວຕັດສິນໃຈເຮັດໃນສິ່ງທີ່ລາວຢາກເຮັດ. ເຖິງວ່າລາວຢາກຈະໜີ ຫຼື ບໍ່ໃຫ້ຊ່ວຍລາວວາງແຜນເພື່ອຄວາມປອດໄພ.

ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການປິ່ນປົວບາດແຜຢູ່ນຳແມ່ຍິງໃຫ້ເບິ່ງເພີ່ມຢູ່ປື້ມໂກແພດ ແລະ ເອກະສານກ່ຽວກັບສຸຂະພາບອື່ນໆ.

ຖ້າວ່າລາວຢາກຈະໄປແຈ້ງຕໍາຫຼວດໃຫ້ໄປນຳລາວ ແລະ ໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າຕໍາຫຼວດໄດ້ບັນທຶກຄຳຮ້ອງຟ້ອງຂອງລາວຢ່າງຈິງຈັງ. ທ່ານສາມາດຊ່ວຍລາວໃຫ້ໄດ້ພົບກັບແມ່ຍິງຜູ້ອື່ນໆທີ່ຖືກທາລຸນ. ພວກເຂົາເຈົ້າຈະຊ່ວຍກັນຊອກຫາຊ່ອງທາງແກ້ໄຂບັນຫາໄດ້.

ຊັບພະຍາກອນອັນໃດແດ່ທີ່ມີຢູ່ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອແມ່ຍິງທີ່ຖືກທາລຸນ? ໃຫ້ຊອກຫາ:

- ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍ
- ທີ່ພັກທີ່ປອດໄພ
- ໂຄງການສ້າງລາຍຮັບຂອງແມ່ຍິງ
- ບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບຈິດ
- ໂຄງການສຶກສາຜູ້ໃຫຍ່ເພື່ອໃຫ້ອ່ານ ແລະ ຊຽນໄດ້ ຫຼື ບໍລິການສຶກສາອື່ນໆ.

ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຊາຍ. ຢູ່ບາງຊຸມຊົນ, ຜູ້ຊາຍໄດ້ເຂົ້າມາຮ່ວມກຸ່ມກັນເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຊາຍ ໃຫ້ຢຸດເຊົາການທາລຸນ. ໂດຍການສົນທະນາ ແລະ ຫຼິ້ນບົດບາດສົມມຸດ, ຜູ້ຊາຍກຸ່ມນີ້ໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຊາຍຮູ້ວິທີໃໝ່ເພື່ອສະແດງອອກຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະ ຄວບຄຸມພຶດຕິກຳຂອງຕົນເອງ. ສະເໜີຂໍ້ໃຫ້ຜູ້ນຳທາງສາດສະໜາ ແລະ ຜູ້ນຳຊຸມຊົນຊ່ວຍໃຫ້ຈັດຕັ້ງກຸ່ມແບບນີ້ ແລະ ເພື່ອເອົາຂະນະໃຈຜູ້ຊາຍ ທຸກໆຄົນ, ພວກເຂົາເຈົ້າຄວນຈະຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການຢຸດເຊົາຄວາມທາລຸນຕໍ່ແມ່ຍິງທຸກຄົນ.

ເຮັດໃຫ້ຄົນໃນຊຸມຊົນເຫັນຜົນຮ່າຍຂອງຄວາມຮຸນແຮງ.

Health Worker's Field Manual